

Raahen 14.1.2020 ideapajan kooste

Mikä asia on huonosti, puuttuu tai on selkeä epäkohta (miinukset)

3 eniten ääniä saanutta: Alueen pitovoima, kaupunki taantuu (väki vähenee, liikkeet lopettaa) sekä joukkoliikenne ja vanha Raahen rapistuu

- Alueen pitovoima (poismuutto) (5 ääntä)
- Alueen vetovoima
- Katse liikaa ydinvoimaan ja terästehtaan (2 ääntä)
- Kaupungin kehittämistoiminta keskittyy Pikkulahden ympäristöön (2 ääntä)
- Kylät unohtuneet kunnalta (2 ääntä)
- Nuoret eivät jää paikkakunnalle (1 ääni)
- Kaupunki taantuu ja väki vähenee ja liikkeet lopettaa (4 ääntä)
- Liikkeet lopettavat
- Tyhjiä liiketiloja liikaa
- Joukkoliikenne (3 ääntä)
- Tienhoito kuralla ja patilla varsinkin tiet taloihin (1 ääni)
- Vanhan Raahen rapistuminen (3 ääntä)
- Kaupungilla ei varoja hoitaa esim. vanhoja kiinteistöjä (seminaarin katto vuotaa, jo vuosia)
- Taide- ja kulttuuri ja kulttuuriperinnön pitäminen marginaali-ilmiönä (ei ymmärretä sen taloudellista vetovoimaa ja arvoa) (1 ääni)
- Kulttuuristrategia puuttuu (2 ääntä)
- Ympäristö-tema-ohjelma
- Yhdistystoiminta ja -toimijat vähenee (2 ääntä)
- Raahen Kylät ry toiminnan hiipuminen ja loppuminen (1 ääni)
- Yksityisen (vapaan) kulttuurisektorin kehittäminen
- Olemassa olevien palveluiden säilyttäminen (1 ääni)
- Vanhusten palvelut huonontuneet (1 ääni)
- Nuorisotilat maaseudulla kuten Paradise kaupungilla
- Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksista leikataan
- On palattu 1969-luvun alkuun talviurheilun mahdollisuuksiin kouluttomilla kylillä (1 ääni)
- Jokapäiväisiä tarpeita varten erikoisliikkeissä puutteita (esim. kangaskauppa, kirjakauppa) (1 ääni)
- Ostokäyttäytyminen (ei käytetä paikallisia palveluita) (1 ääni)
- Poliittinen kahtiajakautuneisuus yhdistys- ja järjestötoiminnassa
- Peruspessimistisyys ilmapiiri
- Yleinen negatiivisuus (1 ääni)
- Yksipuoliset toimintatavat ja -mallit
- Uskalluksen puute (2 ääntä)
- Joustamattomuus
- Monipuolisuus
- Yhteinen tahtotila kaupunkikehittämisessä puuttuu
- Maakunnallinen yhteys
- Talous kuralla
- Yrittäjiä
- Matkahuolto
- Kirjakaupat
- Pankit

Mikä on huipusti, on maailman parasta tai vielä hyödyntämätön mahdollisuus (plussat)

3 eniten ääniä saanutta: Raahen saaristo ja meri, tapahtumien järjestäminen aktiivista, hyvät harrastusmahdollisuudet sekä aktiiviset yhdistys- ja järjestötoimijat

- Raahen saaristo ja meri (6 ääntä)
- Saaristo
- Meri (2 mainintaa, 2 ääntä)
- Meren läheisyys "Merituuli vie synkät ajatukset"
- Tapahtumien järjestäminen aktiivista (4 ääntä)
- Hyvät tapahtumat
- Kehittyvä kulttuurikenttä
-
- Hyvät harrastusmahdollisuudet (3 ääntä)
- Paljon erilaisia harrastusmahdollisuuksia (2 mainintaa)
-
- Aktiiviset yhdistykset ja järjestötoimijat (3 ääntä)
- Aktiivinen 3. sektorin kulttuuritoiminta (2 ääntä)
- Innokkaita vetäjiä ja talkooihmisiä
-
- Peruspalvelut kunnossa (2 ääntä)
- Kirjasto (2 ääntä)
- Uimahalli (1 ääni)
- Melko monipuoliset palvelut pikkukuntaan (1 ääni)
- Musiikin harrastaminen, Raahe-opisto
- Kulttuuri-talo, Raahe-sali
- Lasten päiväkodit
- Ainutlaatuinen vanha Raahe
- Vanha kaupunki (1 ääni)
- Mettälänmäen kehittämismahdollisuus
- Haapajärvi kehittämismahdollisuus (2 ääntä)
- Paras sijainti (1 ääni)
- Sopivan kokoinen paikkakunta
-
- Luonnon läheisyys (1 ääni)
- Monimuotoinen luonto
- Muinaiskohteet
- Kinttupolut (1 ääni)
-
- Mukavat ihmiset
- Sopivan kokoinen kaupunki
- Pienen kaupungin turvallisuus. lyhyet välimatkat (1 ääni)
- Turvallinen elinympäristö (1 ääni)
-
- Työpaikkaomavaraisuusaste
- Ostovoima
- Edullinen hintataso (asuminen yms.)
- Investoinnit luovat paljon potentiaalia (1 ääni)
-
- Laajeneva satamatoiminta
- Vireä teollisuus

Yrittäjät-työryhmä

Tärkeimmät havainnot ja toimenpiteet:

- Mitä tehdään tyhjille ikkunoille? Taidenäyttelyitä? Ikkunamaalauksia? Mitä ja kuka tekisi?
- Raahen keskustat ja niiden kehittäminen - mitä ja miten tehtäisiin? Mitä käyttöä tyhjille tiloille?

Kaikki ideat:

- Ammattikorkeakouluopintoja kun saadaan Raaheen, lisääntyy liikkeiden asiakkaat välittömästi.
- Merta hyödynnetään Raahessa heikosti. Onneksi kuitenkin lisääntynyt viime vuosina.

- Raahessa meri on ihan keskustan tuntumassa eli matkailija, joka tulee meren perässä, käyttää myös keskustan palveluja.
- Raahen on vanha työläiskaupunki, joka osaltaan selittää, että täällä ei ole tehty ratkaisuja matkailijoiden näkökulmasta.
- Saaristoon pitäisi saada myös luksusmajoitusta.
- Matkailu on alueella kehittynyt, mutta volyymit ovat edelleen pieniä.
- Vuokramökkejä esim. perheille ei juurikaan ole tarjolla. Toisaalta mitä matkailukohteita täällä on lapsiperheille?
- Tulee tehdä yhteistyötä Kalajoen ja Oulun kanssa.
- Teollisuusmatkailu esim. sopisi alueelle.
- Ihmiset olisivat kiinnostuneita nimenomaan mökkimajoituksesta saunalla ja rannalla - ei niinkään hotellimajoituksesta.
- Uuden yrityksen markkinointiin ja messuilla käyntiin rahoitusta
  - Pikku-Leader tyyppinen rahoitus. Nopeasti myönnettävä ja rahoitus mieluiten etukäteen. Voisi olla muillakin toimijoilla. Voisiko rahoitusta kerätä ns. kummiyrityksiltä ja isoilta yrityksiltä?
- Pitovoima hyvä sana.
- Yrityspalvelujen toiminta keskittyy liiaksi suurhankkeisiin ja isoihin yrityksiin. Pienillä yrityksillä on kynnys lähteä heidän palveluiden piiriin.
- Yrityspalveluista saa hyvää apua mm. kielihankaluuksiin kv-kaupassa. Muutenkin tilanne yrityspalveluiden osalta Raahessa hyvä - kaikissa kunnissa ei ole yritysasiainmiestä.
- Erilaiset tuotekehityshankkeet tärkeitä yrityksille, jos saadaan tuotekehitykset alulle kohtuullisin kustannuksin.
- Hankkeista saatava tietoa ja ideoita - pienillä yrityksillä ei ole aikaa toteuttaa.
- Joukkoliikenne alueella hyvin vähäistä. Ydinvoimala tulee vaatimaan toimivaa joukkoliikennettä.
  - Täytyisi kannattavuuden näkökulmasta saada älyliikennettä mukaan. Voitaisiin järjestää esim. kutsuliikenne tyyppisesti → ei ajeta tyhjiä linjoja ja vuoroja.
  - Joukkoliikenne keskittyy lähinnä vain kouluvuoroihin.
  - Liittymät juna-asemalle Raahen keskustasta huonot.
  - Joukkoliikenteen yksi ongelma on, että junayhteyksien nopeuttamiseksi pysäkit vähentyvät, esim. Vihannissa pysähtyvät junavuorot ovat vähentyneet.
  - Kutsutaksi liikenne vaatii isoja rahallisia panostuksia kaupungilta.
  - Jatko-yhteyksistä viestitään huonosti, esim. junassa ei kuuluteta jatko-yhteyksistä.
- Raahen näkyvillä asukaslisäystä ydinvoimala rakentamisen myötä.
- Englanninkieliseen opetukseen ei odotettua tarvetta Hanhikiven myötä - haluavat lapset mieluummin suomenkieliseen kouluun.
- Liikkeiden vähentyminen osaltaan trendi. Keskustassa vanhoja ja kalliita tiloja, joihin ei ole varaa - Miten sitä olisi sitten uusiin ja vielä kalliimpiin tiloihin?
  - Voisiko olla yritysten yhteisiä toimitiloja?
- Liikkeiden vähenemiseen useita syitä:
  - sijaitsevat mm. eri puolilla eli eivät ole keskittyneet riittävästi ostoskeskus tyyppisesti.
  - Ostovoimaa on tutkitusti, mutta sitä valuu miljoonien edestä Raahen ulkopuolelle.
  - Vaikka verkkokauppa kasvaa, myös ostoskeskusten myynti kasvaa.
- Voisi olla "Yrittäjäksi" -työpajoja → sparrausta ja ideointia yrittäjyyteen ja yritysideoihin.
- Palveluja pitäisi ketjuttaa enemmän - tehdään yhdessä, ei yksin.
- Yrittäjien jaksamiseen pitäisi panostaa.

- Yritysidea pankki - sinne voisi kerätä ideat, jotka eivät ole edenneet toteutusasteelle. Samassa voisi etsiä myös toteutusideoita ja kumppaneita.
- Markkinointiin kaivataan myös osaamista.
- Nyt tehdään laajoja yhteistyöhankkeita isoilla alueilla → voitaisiinko siirtyä enemmän paikalliseen, kohdistetaan kehittämistä konkreettisesti pienemmälle alueelle.
- Tuettaisiin selvemmin myös ihan perustoimintaa. Intohimo on kuitenkin juuri siihen perustoimintaan.
- Miten yhdistyksiä halutessaan sparrataan elinkeinotoimintaan?
- Haapajärven hyödyntäminen.
  - Haapajärvelle voisi tulla mökkimajoitus. Kotasaari-tyyppistä toimintaa esim. Raahen.
  - Yhteinen keskusvaraamo eri tahojen vuokramökeille. Oheispalveluja lisäksi. Hyödynnetään esim. Kinttupolkuja ja muita reitistöjä. Pitäisikö tehdä houkuttelevia paketteja, joista ihmiset olisivat valmiita maksamaan.
- Luontomatkailua voisi kehitellä joka kylälle.
- Kasvisruokaravintola puuttuu.

Nuoret-työryhmä

Tärkeimmät havainnot ja toimenpiteet:

- Tärkeimpinä toimina koettiin nuorten aktivoiminen työpajatyylisen toiminnan kautta. Toiminta vaatii harrastustiloja ja vetäjiä. Erilaisten ryhmien vertaistukitoiminta pitäisi käynnistää.
- Työllisyysmahdollisuuksien lisääminen auttaisi alueen pitovoiman kanssa.

Kaikki ideat:

- Harrastus- ja vapaa-ajan mahdollisuuksien lisääminen
  - Pajatoimintaa nuorille, vertaisryhmistä tukea nuorille, vaatii vetäjiä ja tiloja
  - Harrastusmahdollisuuksien tukeminen eri järjestöjen kautta
  - Eri harrastusmahdollisuuksien kokeilut
  - ”Hullujen tiedemiesten kerho” -> yhdistetään eri alojen osaajia -> työpajoja ja uusia työllistymismahdollisuuksia
  - Nuorisopuolelle lisää innokkaita vetäjiä
  - Harrastusmahdollisuudet keskustassa, kauempaa pitäisi olla joukkoliikennetkaisu (”harrastusbussi”, kimppakyytijärjestelmä)
  - Nuorten vaikuttamismahdollisuudet nuorisovaltuuston kautta
  - Pitäisi kysyä nuorilta suoraan, miten he haluavat parantaa elinolosuhteitaan (kehittämishanke)
- Työllisyys ja koulutus
  - Nuorten työllisyyden parantaminen kesäyrittäjäsetelin kautta (Kesäbisnes hankkeen malli, li)
  - 4H-yrittäjyyden kehittäminen, yrittäjyyskasvatus + toisen asteen koulutus mukaan
  - Raahen meren ja saariston hyödyntäminen nuorten työllistymisessä
  - Koulutuksen lisääminen -> saadaan nuoret pysymään Raahessa
  - Lybeckerillä hyvä työllistymisaste, markkinoidaanko tarpeeksi?
  - Kansainvälistymisen lisääminen, EVS-nuoria tulee meille, miten saadaan rohkaistua omia nuoria lähtemään vaihtoon?

- Ulkomaalaisten nuorten kohtauttaminen suomalaisten nuorten kanssa
- Kulttuuritoiminta
  - Nuoret tapahtumien järjestäjänä, alhaalta ylöspäin toimintaa
  - Nuorten aktivoiminen kulttuurin keinoin, taide- ja kulttuuripajat, kiertävää toimintaa -> esim kulttuuribussi
  - Iso kuilu aktiivisten ja passiivisten nuorten välillä
  - 18-vuodesta ylöspäin hankala ryhmä tavoittaa

Yhdistykset-työryhmä

Tärkeimmät havainnot ja toimenpiteet:

- Yhdistystoimijoiden koulutukset (markkinointi ja viestintä, varainhankinta, yhdistystoiminnan perusteet, yhdistyksessä toimivien ohjaajien ammatillinen koulutus)
- Yhteistyön lisääminen eri tasoilla (yhdistykset-kunta, yhdistysten yhdistyminen, Leader-Tinder)

Kaikki ideat:

- Kunnassa on paljon yhdistyksiä (27 kyläyhdistystä) → vain osa aktiivisia
  - Sofy-kokousten loppuessa yhdistykset eivät enää jatka tapaamisia
- Lähidemokratian kehittäminen jatkossakin tarpeen
  - Kunta-yhdistys sopimusasiakirjan laatiminen Raaheen (ihimiset.fi)
- Tarvitaan yhdistysten yhteinen työntekijä "vetämään" lähidemokratiaa, yhdistysten tapaamisia, yhdistysten yhteistyön kehittämistä ja pyörittämään yhdistysten paperipuolta (esim. kirjanpitoa, hankkeita)
  - Kunnassa on järjestö yhteyshenkilö, työaika 1 päivä viikossa ei riitä
  - Tarvitaan vähintään 50 % työajalla oleva henkilö tai mieluiten kokoaikainen työntekijä (yhdistys-tukihenkilöt)
  - Toiminnan aloittaminen hankkeella? Toiminnan jatkuvuuden turvaaminen? Kuka maksaa palkan jatkossa?
  - Etenkin kulttuuri- ja tapahtuma-alalla yhdistykset toimivat yritysmäisesti - tarve paikallisille työntekijöille suuri
  - Markkinointityö - yhdistysten yhteinen rekrytointi
- Järjestötoimijoiden kouluttaminen - hankkeistaa?
  - Erilaiset verkkokurssit ja somen hyödyntäminen
  - Nuorien saaminen mukaan yhdistyksiin
  - Tietotekniikka ja viestintäosaamisen lisääminen
  - Koulutusta hankkeiden tekoon
  - Verottajatietoa (muuttuva lainsäädäntö)
  - Palvelumuotoilu
  - Ohjaajien kouluttaminen - yhdistyksissä toimivat ohjaajat voisivat hakea uusia ideoita ja vinkkejä omaan työhön (esim. tanssin opet)
- Yhdistystoiminnan infot ohjaamotoimintaan
- In-House palvelut yhdistyksille - kopiointi, työvoimapalvelut
- Yhdistysten varat ovat pienet ja hankkeiden pyörittäminen on vaikeaa
  - Yhdistykset yhteiset laitehankinnat (jokainen ei hanki omia)
  - Palveluiden tuottaminen liiketoiminta-ajattelun pohjalta (esim. ladut, kodat) - asiaa veisi eteenpäin kunnan ja yhdistysten yhteinen sopimusasiakirja.
- Rahan puute suuri haaste - avustusten hakemisesta lisää tietoa näkyvästi esille (mistä ja mitä)

- Hanke yhdistysten varainhankintaan
- Uusia rahoitusideoita:
  - Investointihankkeet ja teema-hankkeet hyviä (laitehankintoihin, kansainvälistymiseen)
  - Kansainvälisten verkostojen puuttuminen → rahoitusta myös yhdistystoimijoiden omatoimiseen verkostoitumiseen ilman, että partneri olisi jo etukäteen tiedossa (tutustuminen jo hankkeen ideointivaiheessa, ei liikaa välikäsiä hakemiseen)
  - Rahoitusta messuille osallistumiseen
  - Starttirahan tyylinen rahoitus yhdistyksen toiminnan kehittämiseen (esim. työntekijän palkkaamiseen)
  - Yhdistysten yhdistämisraha (uusi tukimuoto, porkkanaraha) - toiminnan ja resurssien tehostaminen (hallinto kevenee samalla)
  - Tukea jo oleviin tapahtumiin, ei vain uusiin
- Koulutusta tapahtumien järjestämiseen ja markkinointiin ja rahaa markkinointiin
  - näkyvämmät tapahtumamainokset, osaan tapahtumista tarvitaan lisää kävijöitä (esim. rakentaja-messut kuivui kokoon)
- Kumppanuustalon kehittäminen yhdistysten talona (on seminaarin alueella): onko vajaassa käytössä? Myllymäen vanha koulu myös yhdistysten käytössä → yhdistysten tasapuolinen kohtelemine esim. tilavuokra-asioissa.
- Leader-Tinder (kansainvälinen partnerien haku, myös kansallinen)
- Hankepajat yhdistyksille - yhteiset tapaamiset, yhteisten asioiden ja hankkeiden ideointi, kumppanien haku, hankkeiden työstä yhdessä
- Yhdistysten yhteiset hankkeet - byrokratian jakaminen - kokemusten jakaminen
- Yhdistys-yritys yhteistyö - Mitä lisäarvoa se tuo yrityksille? → Yhdistykset järjestää tyky-tapahtumia yrityksille
- Vapaaehtoistyön kautta nuorten ja nuorten aikuisten saaminen mukaan toimintaan
  - Jotkin yhdistykset ja toiminnat vetää enemmän väkeä mukaan (lasten harrastukset)
  - Miten saada nuoria kiinnostumaan esim. eläkeläisten toiminnasta?
- Vapaaehtoistyöpankki (alusta) - voi ilmoittautua vapaaehtoiseksi, voi etsiä yhteistyökumppaneita (ks. ALVA-hanke)
- Kokemusten jakamiseen jokin alusta? - aktivoiminen? - käyttöönoton ottaminen haltuun?
- Ihimiset.fi tiedotuskanava olemassa - osin hankala käyttää ja löytää asioita
- Yhdistystoiminnan kehittäminen - yhdistystoimintaan innostaminen, some-kampanjat, yhteisöllisyyden aktivointi, nuoret (vertaa yhtä köyttä radiomainokset)
- Yhteiset tapahtumat ja harrastemessut - yhdistykset esittelemään toimintaa ja innostamaan nuoria mukaan
- Yhdistysluettelot - lyhyet kuvaukset yhdistyksen toiminnasta. Kootusti esille ja ajantasaiset yhteystiedot.
- Yhdistystoimijoiden väsyminen ja jaksamisesta huolehtiminen
  - Yhdistysaktiivien virkistyspäivät, koko kunnan alueen yhteiset - samalla vapaamuotoinen verkostoituminen, luottamuksen ilmapiirin rakentaminen yhteistyön pohjaksi
  - Sitoutumisen haaste yhdistykseen - tekijöitä vähän
- Kattojärjestöjen aktiivisuus vaihtelee -> maakunnallisia hankkeita aluetoiminnan tukemiseen
- Nuorten työllistäminen - metsänhoito, haketus, kiinteistöjen lämmittäminen, hiilineutraalius
  - Alpuan mallin monistaminen muuallekin
- Ruoppausyhdistys - rannat ja kanavat auki, samalla maisemointia
- Tarvitaanko lavatanssipaiikka?
- Helppo ja näkyvä palautesivu ideoille Norsun kotisivuille